

Bilaga 1: Markupplåtelseavtal 1997-2011

Staten genom Luftfartsverket å ena sidan samt Stockholms kommun, nedan kallad staden, å andra sidan träffar härmed följande

AVTAL

om förlängning av upplåtelsen av Bromma flygplats till staten enligt avtalet den 30 december 1946. Upplåtelsen enligt samma avtal av Ladugårdsgårde till staden upphör att gälla vid utgången av 1996. Härigenom och genom detta avtal om förlängning upphör vid samma tidpunkt 1946 års avtal att gälla.

Som förutsättning för förlängningen av upplåtelsen av Bromma flygplats gäller för stadens del, att Stockholms kommunfullmäktige i ett beslut den 25 januari 1993 bland annat har uttalat, att en förlängning av upplåtelsen inte skall överskrida 15 år med tanke på stadens behov av Brommafältet som bostadsreserv.

Följande villkor skall gälla för förlängningen.

1 § Markområden m m

Nyttjanderättsupplåtelsen avser anläggningsarrende och omfattar de markområden som anges på bifogad karta, bilaga L.

Markområdena benämns i fortsättningen flygplatsområdet.

Statens nyttjanderätt till de markområden utanför begränsningslinjen som omfattas av 1946 års avtal upphör att gälla vid utgången av 1996. Alla inkomster av arrenden och tomträtter inom de avträdde områdena skall från och med den 1 januari 1997 tillfalla staden.

Staden är beredd att utan särskild ersättning under den i 4 § angivna avtalstiden till staten upplåta mark för de försvarsanläggningar som är belägna inom de avträdde områdena.

2 § Ersättning för arrenderätten

Som ersättning för arrenderätten till flygplatsområdet erlägger staten till staden en årlig arrendeavgift av en (1) kr.

3 § Flygplatsområdets användning m m

Arrendeområdet skall användas som flygplats och för flygplatsanknuten verksamhet. Annan verksamhet får inte bedrivas inom området utan stadens skriftliga samtycke. I förekommande fall krävs dessutom bygglov.

Flygplatsverksamheten skall bedrivas i enlighet med de vid varje tidpunkt gällande villkoren i flygplatsens tillstånd enligt miljöskyddslagen.

Staten förbinder sig

dels att begränsa antalet flygrörelser vid flygplatsen med flygplan som har en maximal startvikt som överstiger 12 ton till 15 500 per år. Åtagandet omfattar inte statsflygplan. Det gäller från den dag som detta avtal har vunnit giltighet.

dels till dess nya villkor för verksamheten har fastställts i lagakraftvunnet beslut att bedriva verksamheten i enlighet med vad Luftfartsverket har föreslagit i en ansökan om skärpta villkor för verksamheten som den 24 juni 1993 har givits in till Koncessionsnämnden för miljöskydd. Åtagandet gäller från de tidpunkter som anges i ansökningsen.

Stadens miljö- och hälsoskyddsnämnd utövar i detta avseende tillsyn över verksamheten.

Staten förbinder sig att gentemot staden och tredje man svara för skada som är ersättningsgill enligt miljöskadelagen och som kan uppkomma till följd av den verksamhet som beskrivs i denna paragraf.

Flygplatsens rullbana skall också fortsättningsvis för linjefart vara klassificerad enligt bankod 2 i enlighet med Luftfartsverkets nu gällande Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F). Omklassning till annan bankod får bara ske efter skriftligt samtycke från staden.

4 § Avtalstid

Upplåtelsen gäller från och med den 1 januari 1997 till och med den 31 december 2011.

Om staten lägger ned flygplatsen upphör avtalet att gälla på den dag som inträffar närmast efter tolv månader från nedläggningen.

5 § Uppsägning m m

Uppsägning av arrendet till upphörande under avtalstiden kan bara ske om arrenderätten är förverkad enligt bestämmelserna i 8 kap 23 § jordabalken.

Om parterna inte avtalar om annat upphör arrendet vid avtalstidens utgång utan föregående uppsägning och utan annan rätt till ersättning än vad som anges i detta avtal.

6 § Upplåtelse i andra hand m m

Staten har rätt att med stadens skriftliga samtycke upplåta flygplatsdriften till annan samt att därvid upplåta arrenderätten till flygplatsområdet med därpå uppförda byggnader och andra anläggningar.

Staten har rätt att utan särskilt samtycke från staden upplåta nyttjanderätt till del av flygplatsområdet och till därpå uppförda byggnader och andra anläggningar till annan att nyttjas för flygplatsanknuten verksamhet. Staten får medge nyttjanderättshavaren rätt att för sådan verksamhet vidareupplåta mark, byggnader och anläggningar till annan.

Vid upplåtelse i andra hand och vidareupplåtelse kvarstår staten som motpart till staden. Sådan upplåtelse får inte utan stadens skriftliga samtycke ske med bättre rätt eller för längre tid än som tillkommer staten på grund av detta avtal.

Staden har rätt att på begäran ta del av en förteckning över löpande nyttjanderättsupplåtelser inom flygplatsområdet och av villkoren som gäller för upplåtelseerna.

Inkomster av gjorda upplåtelser av arrenden och andra nyttjanderätter inom flygplatsområdet tillfaller staten.

Parterna är överens om att staden bör säga upp tomrätten till Riksby 1:5 att upphöra den 30 juni 2000. Träffar staten därefter överenskommelse med nyttjanderättshavaren om upplåtelse av fastigheten genom arrende, skall sådan upplåtelse avse tiden längst till och med den 31 december 2011. Överenskommelsen skall innefatta skyldighet för nyttjanderättshavaren att när nyttjanderätten upphör avlämna fastigheten väl avröjd om annan överenskommelse inte träffas med staden.

7 § Byggnader och andra anläggningar på markområden som återgår till staden

Med undantag av sådana anläggningar som avses i 12 § nedan, överlämnas staten tillhöriga byggnader och andra anläggningar, som är belägna på markområden som enligt 1 § ovan återgår till staden, vid utgången av 1996 utan särskild ersättning till staden med aganderätt. Dock skall staden på tillträdesdagen betala staten 4,5 miljoner kr i 1994 års penningvärde i lösen för de s k FOA-byggnaderna samt 1 miljon kr som ersättning för rivning av den s k Byggnad 22 och återställning av marken. Beloppen skall vid utbetalningen omräknas med hänsyn till förändringar i konsumentprisindex.

All evakuering av verksamheter ombesörjs och bekostas av staten, om inte staden kommer överens med nyttjanderättshavaren om annat och underrättar staten om detta senast den 31 december 1995.

Annan tillhöriga byggnader och andra anläggningar som är belägna på ovan angivna markområden, utom sådana som är belägna på fastigheter som är upplåtna med tomträtt, skall före utgången av 1996 genom statens försorg rivas och marken skall lämnas väl avröjd om inte staden kommer överens med ägaren om annat och underrättar staten om detta senast den 31 december 1995.

8 § Planläggning, upprustning och förbättring m m av flygplatsen

Inom flygplatsområdet äger staten rätt att dels bibehålla egna byggnader och andra anläggningar, dels medge den till vilken staten upplåter nyttjanderätt för flygplatsanknuten verksamhet rätten att bibehålla sina byggnader och andra anläggningar, allt under förutsättning att förlängt bygglov i förekommande fall meddelas.

Staten har rätt att överlåta byggnader och andra anläggningar till annan.

Parterna förbinder sig att verka för att områdesbestämmelser eller detaljplan enligt Plan- och bygglagen antas för flygplatsområdet.

Parterna är överens om att flygplatsen, dess byggnader och andra anläggningar behöver rustas upp och förbättras. Staten har för detta ändamål rätt att uppföra nybyggnad, utföra annan nyanläggning, ombyggnad, tillbyggnad och förbättringsarbeten. Staten har rätt att medge samma rättigheter för den till vilken staten upplåter nyttjanderätt för flygplatsanknuten verksamhet.

Arbetet skall ske inom ramen för bifogade dispositionsplan, bilaga 2, med tillhörande delområdesbeskrivningar, i förekommande fall sedan bygglov har meddelats.

Kostnaderna för upprustning och förbättring bestrids av staten eller av den till vilken staten upplåter nyttjanderätt.

Staden skall dock betala 14 miljoner kr i 1994 års penningvärde till staten för att täcka en del av kostnaderna för upprustning och återställande av stationsbyggnaden. Beloppet skall utbetalas när byggnadsarbetena har påbörjats. Vid utbetalningen skall det omräknas med hänsyn till förändringar i konsumentprisindex.

9 § Markföreningar

Staten svarar enligt lag för återställningsåtgärder beträffande eventuella föreningar i marken inom det område som är upplåtet genom 1946 års nyttjanderättsavtal.

Staten förbinder sig att bekosta och före den 31 december 1995 i samråd med staden genomföra en översiktlig undersökning av förekomsten av markföreningar inom området.

10 § Stängsel m m

Staden förbinder sig att betala 1 miljon kr i 1994 års penningvärde till staten för att täcka kostnaderna för stängsel och andra avstängningsanordningar längs flygplatsområdets nya gränser enligt bilaga 1. Beloppet skall utbetalas när anläggningsarbetena har påbörjats. Vid utbetalningen skall det omräknas med hänsyn till förändringar i konsumentprisindex.

11 § Stadens tillträde till flygplatsområdet

Staden medges rätt till tillträde till flygplatsområdet för åtgärder för områdets planering under arrendetiden såsom markundersökningar och inmätning samt för besiktning.

Staden förbinder sig att därvid följa de föreskrifter som gäller för tillträde till flygplatsområdet och de ytterligare anvisningar som flygplatschefen av säkerhetsskäl kan komma att lämna.

12 § Nyttjanderätt utanför flygplatsområdet för inflygningshjälpmedel, utryckningsvägar m m

Staten, eller den till vilken staten har upplåtit rätten att driva flygplatsen enligt 6 § 1 st, äger under arrendetiden rätt att utan särskild ersättning

dels disponera mark utanför flygplatsområdet för de inflygningshjälpmedel och utryckningsvägar som finns den 1 juli 1993 och att bibehålla erforderliga ledningar för dessa anläggningar.

dels med stadens skriftliga samtycke uppföra och bibehålla därutöver erforderliga inflygningshjälpmedel och utryckningsvägar med tillhörande ledningar på mark eller byggnad som staden disponerar.

dels ock på stadens mark i flygplatsens omgivning röja uppväxande träd och buskar för att tillförsäkra flygplatsen hinderfrihet i enlighet med Luftfartsverkets Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F).

Staden förbinder sig att vid upplåtelse eller överlåtelse av mark eller byggnad göra förbehåll om dessa rättigheters bestånd.

13 § Tillfart till flygplatsområdet

Parterna är överens om att tillfartsvägen från Ulvsundavägen i enlighet med vad som framgår av bilaga 3 och enligt en särskilt träffad överenskommelse skall rustas upp och breddas.

Staten svarar för kostnaderna för utrustningen och breddningen inom flygplatsområdet. Till dess en ny tillfartsväg har anlagts från Ulvsundavägen till det angränsande sk Stormarknadsområdet, medger staten att flygplatsens tillfartsväg får nyttjas hela dygnet för trafik till och från det området.

Staden skall som ersättning härför betala 4,7 miljoner kr i 1994 års penningvärde till staten. Beloppet skall utbetalas när utrustningsarbetena har påbörjats. Vid utbetalningen skall det omräknas med hänsyn till förändringar i konsumentprisindex.

14 § Teknisk försörjning

Staden förbinder sig att svara för underhållet av nätet för teknisk försörjning fram till anslutningspunkterna invid flygplatsområdets gräns.

Staten medger att spillvattentunneln under flygplatsen bevaras och underhålls av staden och förbinder sig att inte genom schakt- eller andra markarbeten äventyra dess funktion.

Staten medger vidare att staden avleder dagvatten från stadsdelen Bromma Kyrka i den dagvattenledning under flygplatsområdet som underhålls av staten. Staden skall betala 6,5 miljoner kr i 1994 års penningvärde till staten för att täcka en del av kostnaden för ledningens upprustning. Beloppet skall utbetalas när upprustningsarbetena har påbörjats. Vid utbetalningen skall det omräknas med hänsyn till förändringar i konsumentprisindex.

Staten förbinder sig att bekosta och i samråd med staden upprätta en beskrivning över det nuvarande systemet för teknisk försörjning med förgreningar och anslutningspunkter. Beskrivningen skall avse det område som är upplåtet till staten genom 1946 års avtal med undantag av de fastigheter inom området som är upplåtna med tomträtt. Beskrivningen skall redovisa anläggningarnas tekniska status och behov av ombyggnad och underhåll. Beskrivningen skall vara färdig senast den 1 juli 1995.

15 § Fysisk planering, bygglovgivning m m utanför flygplatsområdet

Staden förbinder sig att i samråd med staten eller med den till vilken staten har gjort upplåtelse enligt 6 § 1 st i den fysiska planeringen och vid bygglovgivning utanför flygplatsområdet under upplåtelse tiden verka för

dels att flygplatsens behov av hinderfrihet runt flygplatsen tillgodoses i enlighet med Luftfartsverkets Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F),

dels att flygplatsens intressen även i övrigt tillgodoses så att verksamheten där inte försvåras eller fördyras, under förutsättning att den bedrivs inom ramen för de gällande villkoren i tillståndet enligt miljöskyddslagen och i enlighet med vad staten enligt 3 § ovan har åtagit sig rörande omfattningen av verksamheten.

Staten förbinder sig att verka för att de av flygverksamheten förorsakade höjdrestraktionerna för fastigheter i flygplatsens omgivning är så litet som möjligt begränsar medgivna bygghöjder.

16 § Överlåtelse av närliggande fastigheter

Staten förbinder sig att med särskilt upprättade köpehandlingar till staden överlåta de flygplatsen närliggande fastigheterna Cyprianus 8, 9, 10 och 11 samt Sundby 19:1, 19:2, 19:3, 19:4, 19:5 och 19:10, samtliga i Spånga församling, till ett sammanlagt pris av 4 miljoner kr. Fastigheterna skall överlåtas med tillträde den 1 januari 1995 då köpeskillingen skall erlaggas.

17 § Den framtida verksamheten för skol- och övrigt allmänflyg på Bromma flygplats

Parterna är överens om att staten, om Bromma flygplats läggs ned, inte har något ansvar för att tillhandahålla flygplats åt det skol- och övrigt allmänflyg som utnyttjar flygplatsen. Denna verksamhet kan inte överföras till Arlanda flygplats och måste då således hänvisas till annan flygplats i Stockholmsregionen.

Staten förbinder sig att ta initiativ till en utredning som syftar till att finna en lämplig lokalisering för en ny flygplats i Stockholmsregionen.

18 § Ekonomisk reglering m m när arrenderätten upphör

När arrenderätten till flygplatsområdet upphör, skall staten tillhöriga byggnader och andra anläggningar inom området överlämnas till staden med äganderätt. Byggnaderna och anläggningarna överlämnas i då befintligt skick och utan annan ersättning än den som kan komma ifråga enligt andra stycket nedan. All evakuering av verksamheter ombesörjs och bekostas av staten, om inte staden kommer överens med nyttjanderättshavaren om annat och underrättar staten om detta senast nio månader innan detta avtal upphör att gälla.

Forhandlingar skall upptas mellan parterna om ersättning från staden till staten för de byggnader och andra anläggningar som på sikt enligt stadens mening efter flygplatsens nedläggning kan nyttjas av staden.

Utgångspunkt för bestämning av ersättningen skall vara de kostnader som staten har haft för nybyggnad, annan nyanläggning, ombyggnad och tillbyggnad, minskade med en årlig avskrivning av investeringsbeloppen med 3 1/3 %. Ersättningen skall dock inte överstiga det värde som byggnaden eller anläggningen kan antas ha för det av staden avsedda framtida nyttjandet.

Före avtalstidens utgång skall annan tillhöriga byggnader och andra anläggningar inom flygplatsområdet genom statens försorg rivas och marken skall lämnas väl avröjd om inte staden kommer överens med ägaren om annat och underrättar staten om detta senast nio månader innan detta avtal upphör att gälla.

19 § Förbud mot inskrivning m m

Detta avtal får inte inskrivas.

Byggnader och andra anläggningar inom flygplatsområdet får inte utan stadens skriftliga samtycke genom s k säkerhetsöverlåtelse eller på liknande sätt överlåtas på annan.

20 § Om skiljedom

Om oenighet uppkommer mellan parterna vid tolkningen av detta avtal skall frågan avgöras av en skiljenämnd enligt lagen om skiljemän.

21 § Villkor för avtalets giltighet

Detta avtal om förlängning av 1946 års nyttjanderättsupplåtelse är för sin giltighet beroende av att det senast den 30 juni 1994 har godkänts för statens del av regeringen och för stadens del av kommunfullmäktige.

Detta avtal är upprättat i två exemplar av vilka parterna har tagit var sitt.

Norrköping den 25.3 1994

Stockholm den 25.3 1994

För Luftfartsverket

För Stockholms kommun

Att kopian överensstämmer med
originalt bekräftar i tjänsten

LUFTFARTSVERKET
Juridiska sekretariatet

Källa: Kommunikationsdepartementet (1996)

Bilaga 2: Tilläggsavtal 1996

Staten genom Luftfartsverket, nedan kallad staten, och Stockholms kommun, nedan kallad staden, träffar härmed följande

TILLÄGGSAVTAL

Till 1994 års avtal avseende upplåtelse av Bromma flygplats

1. Parterna är ense om att 3 § i 1994 års avtal skall ha följande ändrade lydelse:

3 § Flygplatsområdets användning m m

Arrendeområdet skall användas som flygplats och för flygplatsanknuten verksamhet. Annan verksamhet får inte bedrivas inom området utan stadens skriftliga samtycke. I förekommande fall krävs dessutom bygglov

Flygplatsverksamheten skall bedrivas i enlighet med de vid varje tidpunkt gällande villkoren i flygplatsens tillstånd enligt miljöskyddslagen och miljöbalken.

Staden förbinder sig att i samråd med staten utreda kostnader och övriga förutsättningar för att omlokalisera skolflyget och det lätta allmänflyget vid Bromma flygplats till annan flygplats i Stockholmsregionen

Staten förbinder sig

dels att från och med den 2 december 1999 begränsa flygplatsens öppethållningstider under måndagar-fredagar till kl. 07.00-22.00 samt lördagar och söndagar till kl. 08.00-22.00. Begränsningen gäller inte för ambulans- och räddningsflygplan samt för statsflygplan,

dels att senast den 30 september 2001 ha utarbetat förslag till skärpning av de miljörelaterade trafikavgifterna vid Bromma flygplats jämte en utredning om de förväntade effekterna härav,

dels att i avvaktan på ovan angivna utredningar och längst till och med den 30 september 2001 begränsa antalet flygrörelser vid flygplatsen med flygplan som har en maximal startvikt överstigande 14 ton till 16 500 per år samt begränsa det totala antalet flygrörelser vid flygplatsen till maximalt 88 000 per år som riktvärde. Den förstnämnda begränsningen omfattar inte statsflygplan. Riktvärdet 88 000 flygrörelser per år får överskridas endast om synnerliga skäl föreligger,

dels ock till dess nya villkor för verksamheten har fastställts av miljödomstolen i en lagakraftvunnen dom att inom ramen för det gällande tillståndet enligt miljöskyddslagen bedriva verksamheten i enlighet med ovan angivna åtaganden och ansökan hos miljödomstolen om villkorsändring.

Stadens miljö- och hälsoskyddsnämnd utövar i detta avseende tillsyn över verksamheten.

Staten förbinder sig att gentemot staden och tredje man svara för skada som är ersättningsgill enligt miljöskadelagen eller miljöbalken och som kan uppkomma till följd av den verksamhet som beskrivs i denna paragraf.

Flygplatsens rullbana skall också fortsättningsvis för linjefart vara klassificerad enligt bankod 2 i enlighet med Luftfartsverkets nu gällande Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F). Omklassning till annan bankod får bara ske efter skriftligt samtycke från staden.

2. Om parterna inte dessförinnan har enats om annat skall från och med den 1 oktober 2001 antalet flygrörelser vid Bromma flygplats med flygplan som har en maximal startvikt som överstiger 12 ton åter begränsas till 15 500 per år och det totala antalet flygrörelser vid flygplatsen begränsas till maximalt 100 000 per år. Den förstnämnda begränsningen omfattar inte statsflygplan.

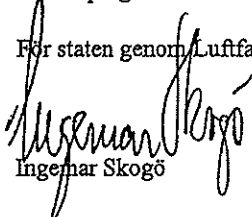
3. I övrigt skall 1994 års avtal gälla oförändrat.

4. Detta tilläggsavtal är för sin giltighet beroende av att det senast den 13 december 1999 har godkänts för statens del av regeringen och för stadens del av kommunfullmäktige genom beslut som senare vinner laga kraft.

Detta tilläggsavtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt

Norrköping den 1999-11-02

För staten genom Luftfartsverket

Ingegnar Skogö

Stockholm den

För Stockholms kommun

Carl Cederschiöld

Källa: Luftfartsverket, Norrköping

Bilaga 3: Tilläggsavtal 2001

Staten genom Luftfartsverket (LFV), nedan kallad staten, och Stockholms kommun, nedan kallad staden, träffar härmed följande

TILLÄGGSAVTAL

till 1994 års avtal om upplåtelse av Bromma flygplats.

1. Bakgrund

1.1 Bromma flygplats skall i huvudsak inriktas mot att stödja näringslivets utveckling i Stockholm genom att vara,

dels en flygplats för reguljär flygtrafik till och från Stockholm,
dels en flygplats för affärsflyget,

1.2 Bromma flygplats spelar en viktig roll för att dels ge extra kapacitet för den reguljära flygtrafiken mellan Stockholm och övriga landet framför allt under högtrafiktid, dels säkerställa att konkurrensen kan upprätthållas och utvecklas inom inrikesflyget. Parterna anser därför att det är av väsentlig betydelse att flygföretagen på Bromma kan utveckla sin trafik på flygplatsen och är därför överens om att tillåta vissa ökning av den reguljära flygtrafiken. Detta sker genom att ersätta den nuvarande begränsningen för flygtrafik med flygplan med en maximal startvikt över 14 ton med begränsningar i den ljudemission som flygplanen avger när flygplanen framförs i trafik till och från Bromma flygplats. Flygplatsen skall dock inte tillåtas trafikeras med flygplan med en startvikt överstigande 50 ton.

1.3 Flygplatsen skall utvecklas i samspel med omgivningen.

2. Parterna är ense om att 3 § i 1994 års avtal skall ha följande lydelse.

3 § Flygplatsområdets användning m.m.

Arrendeområdet skall användas som flygplats och för flygplatsanknuten verksamhet. Annan verksamhet får inte bedrivas inom området utan stadens skriftliga samtycke. I förekommande fall krävs dessutom bygglov.

Flygplatsverksamheten skall bedrivas i enlighet med de vid varje tidpunkt gällande villkoren i flygplatsens tillstånd enligt miljöskyddslagen och miljöbalken.

Staten förbinder sig till dess nya villkor för verksamheten har fastställts i en lagakraftvunnen dom att bedriva verksamheten i enlighet med vad staten har föreslagit i en ansökan om skärpta villkor för verksamheten som ursprungligen

den 24 juni 1993 har givits in till Koncessionsnämnden för miljöskydd. Kompletteringar till och ändringar i denna ansökan som staten givit in till nämnden eller miljödomstolen efter den 24 juni 1993 skall också utgöra underlag för verksamhetens bedrivande. Åtagandet gäller från de tidpunkter som anges i ansökningshandlingarna.

Stadens miljö- och hälsoskyddsnämnd utövar tillsyn över verksamheten enligt miljöbalken. Dessutom skall samverkan ske mellan staten och stadens kommunstyrelse om tillämpningen av detta avtal.

Staten förbinder sig att gentemot staden och tredje man svara för skada som är ersättningsgill enligt miljöbalken och som kan uppkomma till följd av den verksamhet som beskrivs i denna paragraf.

Flygplatsen är öppen för flygtrafik måndagar-fredagar kl. 07.00-22.00, lördagar 09.00-17.00 och söndagar kl. 10.00-20.00. För ambulans- och räddningsflyg samt för statsflygplan baserade på Bromma kan flygplatsen hållas öppen under andra tider på dygnet. Tiderna för öppethållande under lördag och söndag ändras fr o m 2002-07-01. Till dess att öppethållande tiderna för lördag och söndag ändras gäller tiderna 0800 - 2200.

Flygplatsen får enbart trafikeras med flygplan upp till en maximal startvikt på 50 ton.

Flygplatsens rullbana skall också fortsättningsvis för linjefart vara klassificerad enligt bankod 2 i enlighet med Luftfartsverkets nu gällande Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F). Omklassning till annan bankod får bara ske efter skriftligt samtycke från staden.

3. Övriga åtaganden och begränsningar i verksamheten

Definitioner i detta avtal: Med linjefart avses regelbunden luftfart i reguljär tidtabellsbunden trafik. Med affärsflyg avses taxifyg och firmaflyg (med firmaflyg menas flygning med eget eller inhyrt flygplan som utförs i förvärvssyfte dock ej skolflyg). Statsflygplan är trafik med flygplan på uppdrag av kungahus och regeringar.

Staten förbinder sig att inom ramen för detta avtal bedriva verksamheten vid flygplatsen i enlighet med punkt 2 ovan och i enlighet med följande åtaganden och begränsningar.

3.1 Det totala antalet flygrörelser vid flygplatsen får uppgå till maximalt 65 000 per år från och med år 2003. Riktvärdet 65 000 flygrörelser får överskridas endast då synnerliga skäl föreligger och om parterna överenskommer om detta. Trafik med ambulans- och räddningsflyg samt statsflygplan omfattas inte av ovanstående begränsning av antalet flygrörelser.

Av det totala antalet flygplanrörelser får antalet flygplanrörelser med flygplan i linjefart inte överstiga 35 000 per år.

3.2 Inom det totala antalet flygrörelser skall affärsflyget alltid ha tillgänglighet till flygplatsen.

3.3 Inför varje trafikprogramperiod fastställer staten med beaktande av punkt 3.1 och 3.2 ovan, den kvot av flygrörelser som görs tillgänglig under perioden för linjefart.

3.4 Staten åtar sig att under veckoslut (lördag och söndag) begränsa antalet flygplanrörelser med flygplan med en ljudemission som överstiger 86 EPNdB enligt punkt 3.7 (affärsflyg undantaget). Den tillåtna årliga volymen för lördagar och söndagar per kalenderår skall fortsättningsvis inte överstiga det antal som rådde under år 2001.

Därutöver åtar sig staten att för flygplan i linjefart under veckoslut öka landnings- och miljöavgifter så att dessa har en nivå som är dubbelt så hög som under veckodagar för flygplan med en maximal startvikt överstigande 5,7 ton.

3.5 Den uppmätta bullerenergin skall inte överstiga 134 TFBN, det värde som gällde för år 1999, såvida inte lägre värden anges i meddelade tillstånd från behörig myndighet. Staten skall med olika åtgärder successivt söka minska den bullerenergi som alstras från flygverksamheten.

3.6 Inga luftfartyg med ljudemission som överstiger 89 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol 1, chapter 3, dvs. dagens maxnivå tillåts trafikera flygplatsen, såvida inte lägre värden anges i meddelade tillstånd från koncessionsnämnd eller miljödomstolen. Staten skall med olika åtgärder söka stimulera flygbolagen att införa flygplanstyper som har en lägre ljudemission än maxvärdet. Detta innebär att flygplan av exempelvis typen Bae 146/RJ100 fortsätter att vara de största förekommande flygplanen.

3.7 För flygplan i linjefart gäller följande begränsningar rörande ljudemissioner.

För flygplan i linjefart gäller generellt, dock med nedan angivna undantag att dessa antingen måste ha ett certifieringsvärde för ljudemission som inte överstiger 86 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol. 1, chapter 3, eller kan trafikera Bromma så att bullret blir mindre än 86,0 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol. 1, chapter 3.

Större jetflygplan med en passagerarkapacitet på mer än 60 säten som framförs i linjefart samt affärsflyg i motsvarande storlek, som har en ljudemission på över 86 men under 89 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol. 1, chapter 3, får dock trafikera flygplatsen med ett total antal flygplanrörelser per kalenderår på maximalt 18 000.

3.8 Staten skall fortsätta att utveckla miljöstyrande avgifter för luftfarten med syftet att ytterligare begränsa den bullerstörning som flyget utgör för de omkringboende. Avgifterna skall vara sådana att de påskyndar övergången till moderna och mindre miljöpåverkande flygplan. Staten skall införa ekonomiska sanktioner mot flygoperatörer som bryter mot gällande regler för flygning till och från Bromma flygplats.

3.9 Staten medverkar till att omlokalisera skolflyget vid Bromma flygplats till andra flygplatser i Stockholmsregionen i vid mening.

3.10 Staten skall fortlöpande utvärdera verksamhetens påverkan på flygplatsens omgivning. Utvärderingen skall omfatta samtliga komponenter som ingår i detta avtal. Utvärderingarna skall utgöra underlag för parternas samråd om verksamhetens utveckling. Ett särskilt program med kontinuerliga bullermätningar skall införas för flygplatsen. Parterna skall i samverkan särskilt utvärdera utvecklingen av uppmätt bullerenergi från verksamheten enligt punkt 3.5 ovan och ljudemission enligt punkt 3.6 ovan. En särskild samrådsgrupp ska bildas av parterna för att följa verksamheten.

3.11 Staten ska redovisa en plan över hur man avser att genomföra åtgärder för förbättringar och standardhöjningar av flygplatsens byggnader och yttre miljö. Staten åtar sig att för affärsflyget iordningställa en för verksamheten välanpassad terminal med god standard.

3.12 Staten skall verka för att inflygningsvinkeln kan ökas från nuvarande 3,5 grader med målet att söka nå 4,5-5,5 grader för flygplan som är certifierade för högre inflygningsvinklar. LFV skall i en utredning senast den 1 oktober 2002 redovisa vilka åtgärder som kan vidtas för att öka inflygningsvinkeln ytterligare utöver de 3,5 grader som för närvarande gäller. LFV åtar sig att därefter successivt under avtalstiden vidta sådana åtgärder som parterna bedömer som miljömässigt rimliga och kostnadseffektiva, och som Luftfartsinspektion godkänner med syftet att öka inflygningsvinkeln och därmed minska bullerexponeringen vid inflygning.

4. Avtalets omfattning.

I övrigt skall 1994 års avtal gälla oförändrat.

5. Avtalets giltighet.

Detta tilläggsavtal gäller från och med den 15 april 2002 till och med den 31 december 2011 i enlighet med parternas avtal om upplåtelse av Bromma flygplats. Tilläggsavtalet från den 2 november 1999 upphör därmed att gälla.

6. Godkännande av avtal

Detta tilläggsavtal är för sin giltighet beroende av att det har godkänts för statens del av regeringen och för stadens del av kommunfullmäktige genom beslut som senare vinner laga kraft.

Detta tilläggsavtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt

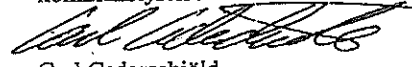
Norrköping den 21/3 2002

För staten genom Luftfartsverket

Lars Rekke

Stockholm den 21/2 2002

För Stockholms kommun genom dess
kommunstyrelse

Carl Cederschiöld

Yvonne Modén

Källa: Luftfartsverket, Norrköping

Bilaga 4: Markupplåtelseavtal 2008-2038

Staten genom Luftfartsverket ("LFV"), 202100-0795, samt

Stockholms kommun ("Staden") 212000-0142,

träffar härmed följande

AVTAL

om förlängning av upplåtelsen av Stockholm-Bromma flygplatsområde enligt avtal av den 17 resp 18 maj 1994 med tilläggsavtal av den 21 februari 2002 resp den 21 mars 2002.

Vedsambeten vid Stockholm-Bromma Airport ("Flygplatsen") skall i huvudsak inriktas mot att stötta näringslivets utveckling i Stockholm genom att vara

del av flygplats för reguljär flygtrafik till och från Stockholm,

del av flygplats för affärsflyg.

Flygplatsen spelar en viktig roll både för att ge extra kapacitet för den reguljära flygtrafiken mellan Stockholm och övriga landet även för allt under högtidstid och för att säkerställa att konkurrens kan upprätthållas och utvecklas inom inrikesflyget. Parterna är därför överens om att det är av väsentlig betydelse för såväl flygföretagen på Flygplatsen som för Staden att flygplatsen kan utvecklas med beaktande av miljöintressena.

Som förutsättning för förlängningen av upplåtelsen av markområdet där Flygplatsen är belägen enligt detta avtal gäller vad som anges i 17 § nedan.

Följande villkor skall gälla för förlängningen.

1 § Markområden m m

1.1 Nyttjanderätten avser anläggningsområdet och omfattar de markområden ("Arenafområdet") som anges på bifogad karta, se bilaga 1.

1.2 Markområdet för tillfartsvägen till Flygplatsen från Ulvundavägen till den plats som har markerats med ett rött streck på bilaga 1 återgår till Staden den 31 december 2007. Staden förbehåller sig att bibehålla tillfartsvägen, se bilaga 2 a och b.

1.3 LFV:s nyttjande av det markområde som anges på bilaga 3 och som idag enligt särskilt avtal nyttjas av staden för återvinningssentral återgår till staden vid det avtalets upphörande (den 1 januari 2012)

1.4 LFV:s nyttjanderätt till nedan angivna markområden kan under avtalstiden upphöra vid de tidpunkter och på de villkor som anges i bilagorna:

1. Mark för tvärvägen, se bilaga 4 a och b
2. Norra området, se bilaga 5 a och b.

al f

1.5 Parterna är överens om att Staden äger säga upp tomträtten till Riksby 1:5 som är upplåten inom Arrendområdet till upphörande, alternativt efter samråd med LFV förlänga upplåtelsen.

2 § Ersättning för arrenderätten mm

2.1 LFV erlägger till staden en årlig arrendavgift om en (en) kr.

2.2 Som ersättning för den flygplatsanknuten verksamheten erlägger LFV till staden från och med den 1 januari 2008 även ett belopp som motsvarar fem (5) kr per passagerare som avreser från flygplatsen och för vilken passageravgift betalas enligt LFV:s Luftfartstaxa. Beloppet skall räknas upp från och med den 1 januari 2009 med förändringarna av konsumentprisindex med januari 2008 som bas.

Om LFV:s luftfartstaxa skulle upphöra att gälla skall ersättning baseras på samma beräkningsmodell.

Beloppen erläggs kvartalsvis i efterskott senast vid utgången av månaden efter varje kvartal.

3 § Avtalstid

Upplåtelsen gäller från och med den 1 januari 2008 till och med den 31 december 2038.

4 § Arrendedområdets användning m m

4.1 Arrendedområdets användning

4.1.1 Arrendedområdet skall användas som flygplats och för flygplatsanknuten verksamhet. Annan verksamhet får inte bedrivas inom området utan Stadens skriftliga samtycke.

4.1.2 Det totala antalet flygflygningar vid Flygplatsen skall begränsas till maximalt 80 000 per år som riktvärde. Riktvärdet får överträdas endast då synnerliga skäl föreligger och om parterna kommer överens om det. Trafik med ambulans- och räddningsflyg samt statsflygplan omfattas inte av denna begränsning av antalet flygflygningar.

4.1.3 LFV skall inte tillåta ett luftfartyg med en ljudemission som överstiger 89 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol 1, chapter 3, eller med de lägre värden som meddelas av miljödomstolen, trafikerar Flygplatsen. LFV skall med olika åtgärder söka stimulera flygbolagen som trafikerar Flygplatsen att använda flygflygstyper som har en lägre ljudemission än det angivna maximala värdet.

4.1.4 För flygplan i linjefart gäller följande begränsningar rörande ljudemissioner.

För flygplan i linjefart gäller generellt, dock med nedan angivna undantag att dessa antingen måste ha ett certifieringsvärde för ljudemission som inte överstiger 86 EPNdB i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol 1, chapter 3, eller kan trafikera Bromma så att bullret blir mindre än 86 EPNdB i medeltal före de tre mätpunkterna.

Större jetflygplan med en passagerarkapacitet på mer än 60 säten som framförs i linjefart, som har en ljudemission på över 86 men under 89 EPNdB, i medeltal för de tre mätpunkterna enligt ICAO annex 16, Vol. 1, chapter 3, får dock trafikera flygplatsen med ett totalt antal flygplanrörelser per kalenderår på maximalt 20 000..

4.1.5 LFV kommer fortsättningsvis att utvärdera behovet av en nämnd för gällande miljöförhållanden av förändringar i det antal på Flygplatsen tillåtna flygrörelser respektive flygplan som sägs ovan samt Flygplatsens påverkan på omgivningen. Utvärderingen skall utgöra underlag för parternas samråd om verksamhetens utveckling. Parterna skall i samverkan särskilt utvärdera utvecklingen av uppmätt ballastenergi från verksamheten.

4.2 Öppethållningstider

Öppethållningstiderna för flygtrafik skall under avtalstiden begränsas till måndagar-fredagar kl 07.00-22.00, lördagar 09.00-17.00 och söndagar kl 12.00-22.00 LFV kan under vissa förutsättningar komma att ytterligare begränsa öppethållningstiderna. För ambulans- och räddningsflyg samt för statsflygplan baserade på Flygplatsen kan Flygplatsen dock hållas öppen under andra tider på dygnet än de som anges ovan.

5 § Särskilda tillstånd och föreskrifter gällande miljövillkor mm

5.1 Flygplatsverksamheten skall bedrivas i enlighet med de vid varje tidpunkt gällande villkoren i Flygplatsens tillstånd enligt miljöbalken. Vad som anges i detta avtal skall inte i något fall tolkas så att något villkor får överskridas.

5.2 LFV förbinds sig att till dess nya villkor för verksamheten har fastställts i en lagkraftvunnen dom att bedriva verksamheten i enlighet med vad LFV har förelagt i en ansökan om särskilda villkor för verksamheten som ursprungligen den 24 juni 1993 har givits in till Koncessionsnämnden för miljöskydd. Kompletteringar till och ändringar i denna ansökan som LFV givit in till nämnden eller miljödomstolen efter den 24 juni 1993 skall också utgöra underlag för verksamhetens bedrivande. Åtagandet gäller från de tidpunkter som anges i ansökningshandlingarna.

5.3 LFV skall vidare, från och med detta avtals ikraftträdande och under avtalstiden sträva efter att vid varje tidpunkt bedriva verksamheten på Flygplatsen så att bullerströmmar inom de områden som är streckade på bilaga 6 inte överskrider FBN 55 och MAX 80 enligt de definitioner för bullernormer som gäller enligt ansökan enligt 5.2 ovan.

5.4 Parterna äzer sig att, i förekommande fall, göra de mätningar och inge de rapporter, ansökningar och framställningar till myndigheter och domstolar som inkommer på parten enligt vid varje tidpunkt gällande regler.

6 § Stadens exploatering av markområden utanför Arrendekområdet

Det är ett starkt intresse från stadens sida att de områden som är streckade på bifogade karta, bilaga 6, kan bebyggas, även med bostäder.

↑
Jel

LFV motsätter sig inte att bebyggelse uppförs inom utskämda område under förutsättning att konsekvenserna av sådan bebyggelse inte påverkar flygplatsverksamheten. Detta prövas vid planläggning och bygglov till sådan bebyggelse.

Parterna skall, i den mån det ankommer på denne, göra de mätningar och inge de rapporter, ansökningar och framställningar till myndigheter och domstolar som erfordras för att stadens bebyggelsemål skall kunna uppnås. Detta åtagande skall dock inte gå utöver vad som anges i detta avtal eller innebära att någondera part tvingas åta sig förpliktelser som är oskäliga.

7 § Uppsägning

7.1 Om parterna inte avtalar om annat, eller vad som anges i 7.2 nedan i sträffar, uppbör arendet efter uppsägning till avtalstidens utgång och man anses rätt till ersättning för vad som anges i detta avtal. Uppsägning skall ske skriftligen trettiosex (36) månader före avtalstidens utgång.

7.2 LFV har rätt till förtida uppsägning av avtalet om LFV beslutar att lägga ner Flygplatsen. Under sådana omständigheter uppbör avtalet att gälla trettiosex (36) månader efter att en skriftlig uppsägning från LFV:s sida har skett.

7.3 Om LFV till övervägande del upplåter/överlåter arenderätten till arendeområdet till annan än det bolag som avses i 19 § får detta ske endast efter stadens skriftliga godkännande.

8 § Upplåtelse i andra hand

8.1 LFV har rätt att upplåta flygplatsdriften till annan samt att därvid upplåta arenderätten till Arendeområdet med därpå uppförda byggnader och andra anläggningar.

8.2 LFV har rätt att upplåta nyttjanderätt till del av Arendeområdet och till därpå uppförda byggnader och andra anläggningar till annan nyttjanderättsinnehavare att nyttjas för flygplatsanknutna verksamheter. LFV får medge en sådan nyttjanderättsinnehavare rätt att för sådan verksamhet vidareupplåta mark, byggnader och anläggningar till annan.

8.3 Vid upplåtelse i andra hand och vidareupplåtelse kvarstår LFV som motpart till Staden. Sådan upplåtelse får inte utan Stadens skriftliga medgivande ske med bättre rätt eller för längre tid än som tillkommer LFV enligt detta avtal.

8.4 Staden har rätt att på begäran ta del av en förteckning över löpande nyttjanderättsupplåtelse inom Arendeområdet och av villkoren som gäller för upplåtelseerna.

8.5 Inkomster av gjorda upplåtelse av arenden, tomt rätt och andra nyttjanderätter inom Arendeområdet tillfaller LFV eller den som LFV har överlåtit flygplatsdriften till.

9 § Upprustning och förbättring av byggnader mm

9.1 Inom Arendeområdet har LFV rätt att dels bibehålla egna byggnader och andra anläggningar, dels medge den, som LFV upplåter nyttjanderätt till, rätten att bibehålla sina byggnader och andra anläggningar.

21

9.2 LFV har rätt att överlåta byggnader och andra anläggningar till annan. Kostnaderna för upprustning och förbättring betalas av LFV eller av den till vilken LFV upplåter nyttjanderätt.

10 § Stängsel m m

Staden förbinder sig att ersätta kostnaderna för stängsel och andra avstängningsanordningar som krävs enligt Luftfartstyrelsens Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL) utmed Arrendområdets nya gränser när LFVs nyttjanderätt till markområdet upplåter. Beloppet skall utbetalas när anläggningsarbetena har avslutats och ekonomisk redovisning presenterats för staden.

11 § Stadens tillträde till Arrendområdet under upplåtelsestiden

Staden medges rätt till tillträde till Arrendområdet för åtgärder för områdets planering under upplåtelsestiden såsom markundersökningar och iansättning samt för besiktning. Staden förbinder sig att därvid följa de föreskrifter som gäller för tillträde till Arrendområdet och de ytterligare anvisningar som flygplatschefen av säkerhetsskäl kan komma att lämna.

12 § Nyttjanderätt utanför Arrendområdet för inflygningshjälpmedel, utryckningsvägar m m

12.1 LFV, eller den som LFV har upplåtit flygplatskriften till enligt 8 §, äger under arrendetiden rätt att utan särskild ersättning

dels disponera mark utanför Arrendområdet för de inflygningshjälpmedel och utryckningsvägar som finns den 1 januari 2008 och att bibehålla erforderliga ledningar för dessa anläggningar,

dels med Stadens skriftliga samtycke uppföra och bibehålla därutöver erforderliga inflygningshjälpmedel och utryckningsvägar med tillhörande ledningar på mark eller byggnad som Staden disponerar utanför Arrendområdet,

dels och på Stadens mark i Flygplatsens omgivningar röja uppväxande träd och buskar för att tillföra flygplatsen hinderfrihet i enlighet med Luftfartstyrelsens Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL).

12.2 Staden förbinder sig att vid upplåtelse eller överlåtelse av mark eller byggnad göra förbehåll om dessa rättigheters beskaffenhet.

13 § Teknisk försörjning

13.1 Staden åtar sig att verka för att teknisk försörjning finns och underhålls fram till anslutningspunkterna invid Arrendområdets eller den berörda fastighetens gränser.

13.2 Staden åtar sig att verka för att spillvattenavlopp under Flygplatsen bevaras och underhålls. LFV förbinder sig att inte genom schakt- eller andra markarbeten överstyra tunnelns funktion.

13.3 LfV medger att dagvattnet avleds från stadsdelen Brommas kyrka i den dagvattenledning under Arrendeområdet som underhålls av LfV. Staden skall till LfV bilda till kostnaden för ledningens vidmakthållande i proportion till nyttjandet. Detta åtagande kan komma att fullgöras av ett av stadenägt bolag.

14 § Fysisk planering, bygglösgivning m m utanför Arrendeområdet

Staden förbinder sig att i samråd med LfV, eller med den till vilken LfV har gjort upplåtelse enligt 8 §, i den fysiska planeringen och vid bygglösgivning utanför Arrendeområdet under upplåtelseiden verka för

dels att Flygplatsens behov av hinderfrihet runt Flygplatsen tillgodoses i enlighet med Luftfartstyrelsens Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL-F),

dels att Flygplatsens intressen även i övrigt tillgodoses så att verksamheten där inte förväras eller fördröjas, under förutsättning att den bedrivs inom ramen för de gällande villkoren i

tillståndet enligt miljöbalken och i enlighet med vad LfV enligt 4 § ovan har åtagit sig rörande omfattningen av verksamheten.

15 § Arrenderättens upphörande

15.1 När arrenderätten upphör, skall LfV tillhöriga byggnader och andra anläggningar inom området överlämnas till Staden med egendräkt. Byggnaderna och anläggningarna överlämnas i då befintligt skick och utan annan ersättning än den som kan komma ifråga enligt andra stycket nedan.

15.2 All evakuering av verksamheter ombestrijs och bekostas av LfV, om inte Staden kommer överens med nyttjanderättsinnehavaren om annat och underrättar LfV om detta senast tolv (12) månader innan detta avtal upphör att gälla.

15.3 Förhandlingar skall uppstå mellan parterna om ersättning från Staden till LfV för de byggnader och andra anläggningar som på sikt enligt Stadens mening efter Flygplatsens nedläggning kan nyttjas av Staden. Utgångspunkt för bestämning av ersättningarna skall vara de investeringsutgifter som LfV har haft för att uppföra och vidmakthålla byggnaderna och de andra anläggningarna, minskade med en linjär årlig avskrivning av investeringsbeloppet enligt god redovisningssed och därav följande avskrivningstider.

15.4 Före avslutandets utgång skall annan tillhöriga byggnader och andra anläggningar inom Arrendeområdet genom LfVs försorg rivas och marken skall lämnas väl avtröjd om inte Staden kommer överens medägaren om annat och underrättar LfV om detta senast tolv månader innan detta avtal upphör att gälla.

15.5 LfV svarar enligt lag för åtgärdsåtgärder beträffande eventuella föroreningar i marken inom det område som är upplåtet genom 1946 års nyttjanderättsavtal och de senare avtal som har ersatt detta.

16 § Förbud mot inskrivning m m

Detta avtal får inte inskrivas.

Byggnader och andra anläggningar inom flygplatsområdet får inte utan stadens skriftliga samtycke genom s k affärshetsöverlåtelse eller på liknande sätt överlåtas på annan.

17 § Omförförhandling

LFV har rätt att under avtalstiden påkalla omförförhandling av ersättning enligt 2 § om intäkterna av parkeringsverksamheten skulle minska kraftigt i förhållande till nuvarande nivå och detta inte elimineras av andra inkomstkällor.

18 § Villkor för avtalets giltighet

Detta avtal är för sin giltighet beroende av att det senast den 31 december 2007 har godkänts för LFVs del av regeringen och för Stadens del av kommunfullmäktige genom beslut som vinner laga kraft.

19 § Övrigt

19.1 Om LFV övervärdas från ett affärsdrivande verk till ett aktiebolag har LFV rätt att överlåta detta avtal till ett sådant aktiebolag.

19.2 När detta avtal träder i kraft uppbör avtalets av den 17 och 18 maj 1994 med tilläggsavtal att gälla.

Detta avtal är upprättat i två exemplar av vilka parterna har tagit var sitt.

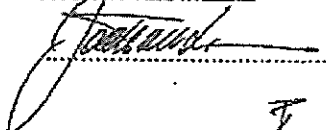
Stockholm den 24/9 2007

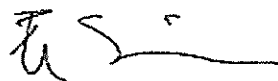
Stockholm den 21 sept. 2007

LFV

För Stockholms kommun

Källa: Anna Haraldsson, exploateringsingenjör, Exploateringskontoret